

Για την Αλήθεια της Ιστορίας*

Αγαπητά ΤΕΤΡΑΔΙΑ

Επειδή είστε ένα περιοδικό έρευνας και διαλόγου, θα σας παρακαλούσα να δημοσιεύσετε τις παρακάτω γραμμές, αν βέβαια θέλετε.

Διάβασα στο προηγούμενο (19ο) τεύχος, την νεκρολογία και τον αποχαιρετισμό στον Χρήστο Αναστασιάδη, από κάποιον που υπογράφει «Βίας», που δεν τόλμησε να βάλει το πραγματικό του όνομα, και έβαλε ψευδώνυμο, ώστε να μην μπορούμε να καταλάβουμε ποιος χασκοπούκης υπάρχει πίσω. Κι έτσι, να μην απαντήσουμε στις ανακρίβειες για τους Τροτσικιστές ντεφετιστές τότες και τις θέσεις που παίρναν για τον Β' παγκόσμιο πόλεμο.

Γράφει στη σελίδα 80 του περιοδικού σας:

«Μια ομάδα τροτσικιστών, οι λεγόμενοι ντεφετιστές, που μεταξύ τους έπαιξε ηγετικό ρόλο ο Αγ. Στίνας, αρνήθηκαν επίσης κάθε προοδευτικό χαρακτηριστικό στην ΕΣΣΔ και διαφώνησαν με την άποψη της υπεράσπισης της στον πόλεμο (η υπογράμμιση δική μου). Η συζήτηση αυτή επεκτάθηκε αργότερα στο θέμα του ΕΑΜ, το οποίο η ομάδα των ντεφετιστών θεώρησε σαν ένα καθαρά εθνικιστικό ρεύμα, αρνούμενη να του αναγνωρίσει οποιαδήποτε λαϊκά επαναστατικά χαρακτηριστικά (όλες οι υπογραμμίσεις είναι δικές μου). Τις απόψεις αυτές πολέμησε ο Παντ. Πουλιόπουλος, ο Χρήστος και οι σύντροφοί τους. Μετά την εκτέλεση του Πουλιόπουλου, ο Χρήστος αγωνίστηκε για την διάδοση των ιδεών του κομμουνιστή ηγέτη, και είναι χάρι σ' αυτόν που αυτή η συζήτηση αλλά και άλλα ντοκουμέντα διασώθηκαν και εν μέρει εκδόθηκαν».

Ναι αγαπητέ ανώνυμο Βία, αυτά τα ντοκουμέντα που διασώθηκαν γιατί οι ντεφετιστές τα εμπιστεύθηκαν στον Αναστασιάδη, θέλουμε να έρθουν σήμερα στην επιφάνεια. Να τα δει το φως. Και κυρίως τα γραπτά των Αγ. Στίνα, Δημοσθένη Βουρσούκη, Γ. Κρόκτου, Γ. Μακρή. Είναι η πνευματική δουλειά των τουφεκισθέντων ντεφετιστών της Ακροναυπλίας, που ο μακαρίτης Χρ. Αναστασιάδης έκρυβε (και τώρα κρύβετε κι εσείς) επιμελώς, και δημοσίευε μόνο όσα συνέπιπταν με τις απόψεις του, ή τα παραμόρφωνε και τα παραχάραζε. Αυτά τα κείμενα, δεν φαντάζομαι να τα θάψατε μαζί με τον Αναστασιάδη: είναι γενική απαίτηση να θγουν στην επιφάνεια. Ο Στίνας, προτού πεθάνει έγραψε επανειλημένα γι' αυτά, όμως ο μακαρίτης Χρήστος

* ΣΗΜΕΙΩΣΗ ΤΕΤΡΑΔΙΩΝ

Στο 19ο τεύχος των «Τετραδίων» δημοσιεύσαμε μια σύντομη νεκρολογία για τον Χρήστο Αναστασιάδη, θεωρώντας την ενέργειά μας αυτή σαν ελάχιστο φόρο τιμής στον αγώνα ενάντια στη λήθη.

Λίγο μετά την κυκλοφορία του τεύχους λάβαμε μια επιστολή από τον παλαιάμοχο αγωνιστή Γιάννη Ταμτάκο, ο οποίος ούτε λίγο, ούτε πολύ, ανοίγει μια πολεμική με ένα νεκρό αγωνιστή, με αφορμή τη νεκρολογία του. Στην επιστολή αυτή έκρινε σκόπιμο να απαντήσει ο συγγραφέας του Αποχαιρετισμού στον Χ.Α., Βίας.

Τα «Τετράδια» πιστεύουν ότι κείμενα σαν την επιστολή αλλά και – ως ένα βαθμό – σαν την απάντηση στην επιστολή, δεν συμβάλλουν στην ανάπτυξη του διαλόγου και την αντιμετώπιση της πρόσφατης ιστορίας μας.

αδιαφορούσε και ψευδοδικαιολογούνταν. Εκ μνήμης ο Στίνας, έχει γράψει στο βιβλίο του «Α-βανμήσεις, 60 χρόνια κάτω απ' τη σημαία της σοσιαλιστικής επανάστασης» (εκδ. «Βέργος», ανατύπωση εκδ. «Υψιλον»), το πώς αντιμετώπιζαν το πρόβλημα της Ρωσίας κατά τον πόλεμο.

Γράφει: «Το καθήκον του εργατικού Κράτους, που η τύχη του οριστικά θα κριθεί από την ικανότητα του παγκόσμιου προλεταριάτου να τερματίσει με την επανάστασή του αυτόν τον τρομακτικό πόλεμο, είναι να βοηθήσει το παγκόσμιο προλεταριάτο στην εκπλήρωση αυτού του καθήκοντος. Να καταγγείλει τους ληστρικούς σκοπούς του πολέμου και από τα δύο μέρη, να καλέσει τους εργάτες των εμπόλεμων εθνών να *συναδελφωθούν* εναντίον των δημίων τους, να διακηρύξει ότι ο στρατός του θα υπερασπίσει με τις λόγχες την επανάσταση, να ενθαρρύνει, να εμπυχώσει, να δίνει ελπίδα στο επαναστατικό προλεταριάτο (...). Το καθήκον αυτό του Εργ. κράτους, δεν μπορεί να εννοηθεί *δίχως την ανατροπή του Στάλιν*. Και αυτό είναι το καθήκον του ρωσικού προλεταριάτου (...). Το σύνθημα της μετατροπής του πολέμου σε εμφύλιο στις καπιταλιστικές χώρες, σαν το αποκλειστικό καθήκον του προλεταριάτου, ανεξάρτητα από οποιεσδήποτε συνθήκες και περιστάσεις, και το σύνθημα της επαναστατικής πάλης του ρουσικού προλεταριάτου *για την ανατροπή της γραφειοκρατίας*, ανεξάρτητα από όποιες συνέπειες θα είχε προσωρινά η πάλη αυτή για το μέτωπο, σ' ένα σαφή και καθαρό σκοπό και προετοιμάζει ιδεολογικά τις μάζες για την εκπλήρωση του καθήκοντός τους, όταν οι συνθήκες το επιτρέψουν...»

Οι τροτσκιστές αντιντεφετιστές, θάζαν το ζήτημα της πολιτικής επανάστασης *εντελώς επιδερμικά και αφηρημένα*, έλεγαν πώς η γραφειοκρατία θα υπερασπίσει το εργ. Κράτος και τα προνόμιά της (και θέβαια τα υπεράσπισε, αφού όμως έστειλε την παγκόσμια επανάσταση *στον τάφο*). Οι τροτσκιστές, ερμήνευαν τον ντεφετισμό μας όπως τον ερμηνεύει η αντίδραση, παρουσιάζοντας τους επαναστάτες για πράκτορες του εχθρού, για να δικαιολογήσει τα άγρια μέτρα εναντίον τους.

Ο Πουλιόπουλος συγκεκριμένα σε συζήτησή μας στο μεταγωγών Πειραιά, το 1942, έλεγε: «Οι ντεφετιστές, μη μπορώντας να διακρίνουν την γραφειοκρατία που πρέπει να πολεμήσουν και το εργατικό κράτος που πρέπει να υπερασπίσουν, γίνονται κοινοί αντεπαναστάτες...» Έτσι μας έλεγε αργότερα κι ο σταλινικός Καραγιώργης (Γυφτοδήμος) το 1946, στον κινηματογράφο «Ίριδα», όταν κάναμε τις κοινές συζητήσεις με το ΚΚΕ: «αφού η 4η Διεθνής (έλεγε), σας καταδίκασε γιατί δεν πήρατε μέρος στον αντιφασιστικό πόλεμο και την εθνική αντίσταση, εμείς τι πρέπει να σας κάνουμε;» Γι αυτό έσφαζαν σαν τα πρόβατα τους τροτσκιστές, κι αυτοί οι λαπάδες δεν άνοιξαν ούτε μια μύτη σταλινικών, περίμεναν να τους δικαιώσει η εργατική τάξη.

Κι εμείς τότε, οι ντεφετιστές, λέγαμε για πολιτική επανάσταση στη Ρωσία, για να περισωθεί ό,τι υπόλοιπο είχε μείνει, δηλ. άγρια ένοπλη πάλη ανάμεσα στις εργαζόμενες μάζες και την γραφειοκρατία και το Κράτος της. Η πολιτική επανάσταση δεν γίνεται με λιτανείες και ευχέλαια, μεταχειρίζεται τα ίδια μέσα που χρησιμοποιεί η κοινωνική επανάσταση, γιατί έχει σκοπό ν' ανατρέψει το πιο ταρατώδες, το πιο ολοκληρωτικό Κράτος του σύγχρονου κόσμου. Κι η ανατροπή του, δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί παρά μ' ένα εμφύλιο πόλεμο, που πολύ πιθανό να είναι απ' τους αγριότερους εμφύλιους πολέμους της ιστορίας.

Έτσι οι τροτσκιστές, σαν «συνεπείς επαναστάτες» με το πρόσχημα της υπεράσπισης της ΕΣΣΔ πέρασαν τη σοσιαλπατριωτική τους πολιτική. Όπως η σοσιαλδημοκρατία στον Α' παγκόσμιο πόλεμο, με την υπεράσπιση της πατρίδας. Χαρακτηρίζοντας τον Β' παγκόσμιο, «αντιφασιστικό» πόλεμο, συμμετείχαν σχεδόν όλα τα τμήματά τους στο κίνημα της εθνικής αντίστασης (Αμερική – Κάνον, Γαλλία – Μαντέλ, Βιτωρώρης, Αγγλία – Τζ. Χιλλ κ.λ.π.). Στην Ελλάδα λιποτάκτησαν, οργανικά δεν πήραν μέρος (φαίνεται από την επίδραση που είχαν σ' αυτούς οι ντεφετιστικές απόψεις).

.. Ενώ ο Β' παγκόσμιος πόλεμος ήταν κι αυτός ιμπεριαλιστικός απ' όλες τις πλευρές – και της Ρωσίας μη εξαιρουμένης – μοίρασαν τα βοσκοτόπια σε σφαίρες επιρροής, πήραν μέρος στο κίνημα αντίστασης που συνέχισε τον πόλεμο στα μετόπισθεν του εχθρού, κι έτσι αντί να ντεφετάρουν τον πόλεμο των Αγγλοαμερικανωρόσων ιμπεριαλιστών, πέρασαν στην υπηρεσία του για την νίκη των συμμάχων...

Έτσι και η 4η Διεθνής, που ο Τρότσκι περίμενε να φέρει επανάσταση ο πόλεμος και να

περάσει απ' την Αψίδα του Θριάμβου, δεν πέρασε ούτε από την υπόγεια, μάλλον υποθαλάσσια σήραγγα που θα ένωσε την Μάγχη με το Καλαί. Πέθανε κι αυτή, υπό την ηγεσία του Μιχάλη Ράπτη (Πάμπλο) όπως πέθαναν οι μακαρίτισσες 2η και 3η Διεθνής, βουτηγμένες στο βούρκο του σοσιαλπατριωτισμού.

Βοήθησαν και οι Τροτσκιστές συνειδητά ή ασυνειδητά, με τη θέση τους, να ξαναστηθεί η καπιταλιστική κυριαρχία. Εμείς οι ντεφειτιστές που βρεθήκαμε στο παρελθόν στις πρώτες νοαμμές, τον καιρό που ο Λ. Τρότσκι είχε καυχηθεί πως το ισχυρότερο τμήμα του μετά το Ρωσικό είναι το Ελληνικό, τους γυρίσαμε την πλάτη ιδίως μετά την σοσιαλπατριωτική τους τοποθέτηση.

Για τον φίλο μας Χρ. Αναστασιάδη, λυπηθήκαμε διπλά για τον θάνατό του, ας είναι αιωνία η μνήμη του, εκπροσώπησε επάξια την θεωρία του Τρότσκι και του Π. Πουλιόπουλου που υπήρξε και βαφτιστικός του (μετονομάζοντας χαϊδευτικά τον Χρήστο, Χρηστάκι όταν ευθυγραμμίστηκε με τις απόψεις του).

Και λυπηθήκαμε διπλά γιατί έλεγε πολλά ψέματα σε ό,τι έγραφε για πολλά πράγματα. Και δεν κάναμε διάλογο σε ακροατήριο μπροστά, το απόφευγε. Όσο για την δράση του, είχε συμμέτασχει το 1929 στους φοιτητικούς αγώνες, αλλά στο διάστημα της Μεταξικής δικτατορίας τα μούσκεψε, δεν έπαιρνε μέρος στις συζητήσεις για την δημιουργία της ΕΟΚΔΕ, ούτε στην συνδιάσκεψη, είχε μπλοκαριστεί το σπίτι του από την αστυνομία και δεν μετακινήθηκε με αποτέλεσμα να συλληφθεί. Ο Βουρσούκης τον κατσάδιασε για την φοβία του. Τέλος δεν πρέπει κανείς να λέγει πολλά για έναν απόντα.

Το συμπέρασμα είναι πως πρέπει να ξαναρχίσουμε την επανάσταση, να απορρίψουμε αυτά τα οργανωτικά μοντέλα του Μαρξιστολενινιστάλινισμού και Τροτσκισμού, περί δημοκρατικού συγκεντρωτισμού κλπ. να αποκτήσουν οι εργαζόμενοι κι όσοι αντιμάχονται το υπάρχον καθεστώς *Αυτονομία*, να χτυπήσουν το Κράτος και τον εξουσιαστικό μηχανισμό, ενάντια στον κοινοβουλευτισμό που εκφυλίζει και διαφθείρει συνειδήσεις. Να παλαιψουμε για άμεση δημοκρατία αυτοδιαχειριζόμενη και για μια κοινωνία χωρίς δούλους και αφέντες.

Γιάννης Ταμτάκος

Απάντηση του συνεργάτη μας «Βία»

Είναι στ' αλήθεια ν' απορεί κανείς με μερικούς ανθρώπους, μη ξέροντας αν οφείλει να τους αντιμετωπίσει πολιτικά ή να τους παραπέμψει στην ψυχοπαθολογία.

Αυτό ακριβώς μας συμβαίνει με το Γιάννη Ταμτάκο, οπαδό του Άγι Στίνα και του ντεφαιτισμού, που θεώρησε σκόπιμο, με αφορμή το στερνό χαιρετισμό σ' έναν αγωνιστή, να ανοίξει πολεμική μαζί του! Απ' όσο ξέρουμε, είναι η μοναδική φορά που επιχειρεί κάποιος να λύσει τις πολιτικές ή άλλες διαφορές του, ασκώντας κριτική σε νεκρολογίες.

Και εν πάση περιπτώσει, το να θρίζει κανείς κάποιο νεκρό τη στιγμή της κηδείας του δε συνηθίζεται, ακόμα και «επαναστατικό δικαίω».

Όπως είναι κατανοητό, δεν μπορούμε, από σεβασμό στη μνήμη του Χρήστου, να ανοίξουμε διάλογο με τον Γιάννη Ταμτάκο αν ο Χρήστος ήταν φοβιτισάρης ή ψεύτης. Ούτε δυστυχώς μπορούμε να βρούμε τον ίδιο για να του απαντήσει σε όσα γράφει. Νομίζουμε πάντως, ότι το «επαναστατικό θρισίδι» του Γ. Ταμτάκου χαρακτηρίζει το δικό του ήθος και μόνο αυτό.

Αν ο Γιάννης Ταμτάκος είχε τις όποιες, πολιτικές ή άλλες διαφορές με το Χρήστο Αναστασιάδη, όφειλε να τις θέσει σε άλλο τόπο και χρόνο.

Σ' ένα σημείο μόνο θα θέλαμε να σταθούμε, το μόνο άλλωστε κάπως συγκεκριμένο της μάλλον ασυνάρτητης επιστολής Ταμτάκου. Κατηγορεί ο Ταμτάκος – αν καταλάβαμε καλά – το Χρήστο, ότι δήθεν «έκρυψε» τα σοφά γραπτά του Στίνα και των άλλων ντεφαιτιστών. Η πραγματικότητα είναι ότι ο Χρήστος κράτησε αντίγραφα και όχι τα πρωτότυπα των κειμένων του

Στίνα, και των υπολοίπων συμμετεχόντων στη συζήτηση της Ακροναυπλίας κι αυτό το έκανε όχι ως συλλέκτης, αλλά γιατί κρατούσε το αρχείο της οργάνωσής του, το οποίο και διατήρησε, με αποτέλεσμα να διαθέτουμε σήμερα μια από τις σημαντικότερες πηγές για την ιστορία της αριστερής αντιπολίτευσης και του ελληνικού αντισταλινικού κινήματος. Ουδέποτε ο Χρήστος, απ' όσο γνωρίζουμε, εμπόδισε την πρόσβαση οποιουδήποτε σε αυτό, ευτυχώς όμως δεν άρχισε να το μοιράζει δεξιά κι αριστερά!

Σε ότι τώρα αφορά την έκδοση των ντοκουμέντων αυτών ο Χρήστος μπόρεσε να εκδώσει μόνο ένα μέρος τους κι αυτό σχεδόν μόνος, χωρίς ουσιαστική βοήθεια και με μεγάλες προσωπικές θυσίες. Στενοί συνεργάτες του, που είναι σε θέση να γνωρίζουν, μας διαβεβαίωσαν ότι απευθύνθηκε επανειλημμένα σε πολλούς αγωνιστές, συμπεριλαμβανομένου του Στίνα, για συνδρομή σε αυτή του την προσπάθεια, συνδρομή που δεν παρασχέθηκε.

Τα υπόλοιπα παραληρηματικά περί ντεφαιτισμού και τροτσκισμού που αναφέρει ο Ταμτάκος, ομολογούμε ότι δεν τα πολυκαταλαβαίνουμε. Είναι ασφαλώς δικαίωμά του να θεωρεί δικαιωμένη από την ιστορία τη θέση του Στίνα και των ντεφαιτιστών για τον ιμπεριαλιστικό χαρακτήρα του 2ου Παγκ. Πολέμου «από όλες τις μεριές», συμπεριλαμβανομένης δηλ. της Σοβ. Ένωσης, την άρνηση των ντεφαιτιστών να ταχθούν στον πόλεμο υπέρ της υπεράσπισης της ΕΣΣΔ, το χαρακτηρισμό της τελευταίας ως του πλέον ολοκληρωτικού και τερατώδους κράτους του σύγχρονου κόσμου. Αλλά κι εμείς αυτά είπαμε ότι χαρακτηρίζουν το ντεφαιτισμό – τι μας προσάπτει λοιπόν ο Ταμτάκος;

Ο Γιάννης Ταμτάκος δεν είναι παρά το φαιδρό φολκλόρ της υπόθεσης. Επί της ουσίας μιλώντας, ιδιαίτερα σήμερα με την περεστρόικα, ο χαρακτηρισμός του Τρότσκι για την ΕΣΣΔ («βαθιά παραμορφωμένο εργατικό κράτος»), με όλες τις ανεπάρκειές του, μοιάζει πολύ κοντότερα στην πραγματικότητα, από τις εφημέρες θεωρίες του Στίνα, του Καστοριάδη και του Μπάρναμ που ανέδειξαν ένα στοιχείο (τον πολιτικό ολοκληρωτισμό) σε κυρίαρχο σημείο της ανάλυσής τους για τη σοβιετική κοινωνία. Μια τέτοια όμως ανάλυση δεν μπορεί να ερμηνεύσει γιατί, αντίθετα με άλλα ολοκληρωτικά καθεστάτα, όπως ο ναζισμός κι ο φασισμός, η ΕΣΣΔ βρήκε διέξοδο στην κρίση της μέσω της περεστρόικα. Και μάλιστα, σε ότι αφορά τουλάχιστο τις θέσεις του για τον αποπλισμό, έφτασε σήμερα το πιο «τερατώδες και ολοκληρωτικό κράτος του σύγχρονου κόσμου» να εκφράζει τα συμφέροντα της ίδιας της επιβίωσης του ανθρώπινου είδους.

Δυστυχώς, η ιστορία δεν παρουσιάζει καθαρές μορφές «καλού» και «κακού». Κάτω από την όντως τερατώδη πολιτική μορφή του σταλινικού καθεστώτος επέζησαν πράγματι – όπως σήμερα αποδεικνύεται – ορισμένες από τις απελευθερωτικές όψεις της οκτωβριανής επανάστασης και του κομμουνιστικού κινήματος. Σήμερα, οι γενιές των νέων σοβιετικών δεν ψάχνουν στον Αρόν και τον Καστοριάδη τη λύση των προβλημάτων τους, την ψάχνουν στον Μπουχάριν, τον Τρότσκι, το Λένιν, στα εκατομμύρια κομμουνιστών (ας μην το ξεχνάμε) που αντιστάθηκαν και εξοντώθηκαν στη Ρωσία του Στάλιν, αν θέλετε ακόμα στους σύγχρονους οικολόγους και πράσινους που βέβαια, αντίθετα με τον Καστοριάδη, αγωνίστηκαν εναντίον και όχι υπέρ των πυραύλων Πέρσιγκ και Κρουζ.

Κλείνοντας, μια ακόμα ιστορική υπενθύμιση. Αναπτύσσοντας ακριβώς τις «ντεφαιτιστικές» θέσεις, ο Άγιος Στίνας χαρακτηρίζει αντιδραστικό το κίνημα του ΕΑΜ. Ο Κορνήλιος Καστοριάδης, ξεκινώντας από την ίδια αφετηρία, φτάνει να διατυπώσει την εμπειρική αναπόδεικτη και επιστημονικά γελοία θεωρία της κυριαρχίας του στρατιωτικο-βιομηχανικού συμπλέγματος στην ΕΣΣΔ, την οποία παρουσιάζει, με το βιβλίο του *Μπροστά στον Πόλεμο* ως την κύρια απειλή για την ειρήνη – βιβλίο μάλιστα που εκδόθηκε όταν οι λαοί της Δυτ. Ευρώπης είχαν ξεσηκωθεί εναντίον των Πέρσιγκ και Κρουζ. Ο αμερικανός ομοιδέατης των Στίνα και Καστοριάδη, ο κολύς Μπάρναμ, που συγκρούστηκε με τον Τρότσκι, πριν από τον πόλεμο για τη φύση ακριβώς της ΕΣΣΔ και του πολέμου, κατέληξε μετά τη λήξη του, θεωρητικός του προληπτικού ατομικού πολέμου, όσον καιρό ο ΗΠΑ διέθεταν το μονοπώλιο των ατομικών όπλων, πέρυσι δε η πιο αντιδραστική αμερικανική εφημερίδα, η «Wall Street Journal», του αφιέρωσε μια πολύ εγκωμιαστική νεκρολογία.

Αυτά δεν είναι «παραστρατήματα». Είναι η λογική και συνεπής προς τον εαυτό της κατάληξη της βαθιά αντιδιαλεκτικής άποψης του «πιο τερατώδους και ολοκληρωτικού κράτους του κόσμου», που υποστηρίζει ακόμα ο επιστολογράφος μας.

Βίας